

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU GENELGESİ

16 - 314 Ek

13.04.2004

B.13.2.SSK.5.01.08.00/VIII-031-296017

Yatırımların ve istihdamın teşvikine ilişkin 5084 sayılı Kanun uyarınca yapılacak işlemler Hk.

**SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Sigorta Primleri Takip ve Tahsilat D. Başkanlığı

GENEL AÇIKLAMALAR:

Bilindiği gibi, 5084 sayılı "Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" 06.02.2004 tarihli, 25365 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Kanunun "sigorta primi işveren paylarında teşvik" başlıklı 4 üncü maddesinde,

"31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere, 2'nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde, 01.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 01.10.2003 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye vermiş oldukları en son dört aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler için, 17.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu işyerleri için tamamı, diğer yerlerdeki işyerleri için % 80'i Hazinece karşılanır.

Hazinece karşılanacak tutar, organize sanayi ve endüstri bölgelerindeki işyerleri için 506 sayılı Kanunun 78'inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarını, diğer yerlerdeki işyerleri için 506 sayılı Kanunun 78'inci maddesi uyarınca belirlenen kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının % 80'ini aşamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça müştereken belirlenir."

Denilmektedir.

5084 sayılı Kanunun yukarıda bahsi geçen 4 üncü maddesinin son fıkrası hükmü uyarınca Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlıkça uygulamanın usul ve esasları belirlenmiş olup, bu konuda ilgili Sigorta İl Müdürlüklerimizce yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

5084 SAYILI KANUN KAPSAMINA GİREN İLLER:

5084 sayılı Kanun kapsamına; 2 nci maddenin (a) bendi çerçevesinde, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca **2001 yılı için belirlenen fert başına gayrisafi yurtiçi hasıla tutarı 1500 ABD Doları veya daha az olan;**

Adıyaman,	Afyon,	Ağrı,	Aksaray,
Amasya,	Ardahan,	Batman,	Bartın,
Bayburt,	Bingöl,	Bitlis,	Çankırı,
Diyarbakır,	Düzce,	Erzincan,	Erzurum,
Giresun,	Gümüşhane,	Hakkari,	İğdir,
Kars,	Kırşehir,	Malatya,	Mardin,
Muş,	Ordu,	Osmaniye,	Siirt,
Sinop,	Sivas,	Şanlıurfa,	Şırnak,
Tokat,	Uşak,	Van,	Yozgat

illeri dahil olmak üzere 36 il girmektedir.

UYGULAMADA BAZ ALINACAK DÖNEM BORDROSU VE SİGORTALILAR:

Kapsama giren ve 2004/Mart ayında çalışan sigortalılardan dolayı 2004/Nisan ayında verilmesi gereken aylık sigorta primleri bildirgesi, ilk prim belgesi olacaktır.

Yukarıda belirtilen illerde, 01.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile 5084 sayılı Kanunun "Çeşitli Hükümler Başlıklı" 7 nci maddesinin (d) fıkrası uyarınca, 01.10.2003 tarihinden önce işe başlamış olan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin bu tarihten önce ilgili idareye verdikleri en son dört aylık sigorta primleri bordrolarındaki son ayda bildirdikleri toplam işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçiler kapsama girecektir.

Buna göre;

5084 sayılı Kanunda, Sosyal Sigortalar Kurumuna 01.10.2003 tarihinden önce en son verilen bordronun esas alınacağı öngörüldüğünden, 2003 yılı II.Dönem bordrosunun son ayında kayıtlı toplam sigortalı sayısına ilave olarak 01.09.2003 tarihinden itibaren yeni işe alınan sigortalılar, bu Kanun kapsamında değerlendirilecektir.

Örnek: Bir işverenin Uşak İlinde organize sanayi veya endüstri bölgesinde bulunmayan tescilli bir işyerinden 2003/II nci dönem bordrosu verilmiş ve bu bordronun son ayında (Ağustos) (5) sigortalı kayıtlı ise, bu işyerine 01.09.2003 tarihinden itibaren (3) sigortalı daha (ilave) işe alınması ve bu ilave sigortalıların 2004/Mart ayında da işyerinde çalışmaya devam etmesi halinde, bu işveren tarafından yeni işe alınan toplam (3) sigortalıdan dolayı 2004/Mart ayı için düzenlenecek olan Aylık Sigorta Primleri Bildirgesinde kayıtlı kazançların, 506 sayılı Kanununun 78 inci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırına tekabül eden miktarı üzerinden tahakkuk edecek sigorta primlerinin işveren hissesinin % 80'i Hazinece karşılanacaktır.

Yukarıda belirtilen işyerinin organize sanayi veya endüstri bölgesinde bulunduğu kanıtlanması durumunda, mevcut sigortalılarına ilave olarak işe alınan (3) sigortalıdan dolayı tahakkuk edecek sigorta primlerinin işveren hissesinin bu defa, %100'ü Hazinece karşılanacaktır.

01.10.2003 tarihinden önce Kurumumuza en son verilmiş olan 2003/II'inci dönem bordrosunun son ayı olan Ağustos ayında hiç sigortalı bildirimini olmaması halinde, aynı bordroda sigortalı bildiriminde bulunulan en son ayda kayıtlı sigortalı sayısı uygulamada baz alınacaktır.

Örnek: 2003/II'inci dönem bordrosunun Temmuz ve Ağustos aylarında herhangi bir sigortalı bildirimini olmayıp, en son Haziran ayında (10) sigortalı bildiriminde bulunmuş ise, bu durumda söz konusu işverenin sigorta primi işveren payındaki teşvikten yararlanabilmesi için, 01.09.2003 tarihinden sonra (10)'un üzerinde sigortalı çalıştırması ve yeni işe aldığı bu sigortalıların (sayının 10 sigortalının altına düşmemesi kaydıyla) 2004/Mart ve sonraki aylarda da fiilen çalıştırılıyor olması gerekmektedir.

Kapsama giren illerdeki işverenlerce, sigortalı çalıştırılmamış olması nedeniyle, 2003/II. Dönem bordrosu verilmemiş ise, daha önceki dönemler için bordro verilmiş olsa bile, bu tür işyerlerinde, 01.09.2003 tarihinden itibaren işe alınan sigortalıların 2004/Mart ayında da çalışıyor olmaları halinde tamamı kapsama dahil edilecektir.

Fiilen veya kayden yapılan yada başka bir suretle sigortalı çalıştırıldığı tespit edilmiş olmasına rağmen, 2003/II. Dönem bordrosunun yapılan tebligata rağmen işverence verilmemesi üzerine Kurumumuzca re'sen düzenlenmiş veya işverence 2003/II. Dönem bordrosunun 01.10.2003 tarihinden sonra verilmiş olması halinde, söz konusu bordrodaki sigortalı sayısı dikkate alınmayacak, ancak bu durumda 01.10.2003 tarihinden önce işveren tarafından verilmiş veya yine bu tarihten önce Kurumca re'sen düzenlenmiş olan en son döneme ait bordronun son ayındaki sigortalı sayısı baz alınacaktır.

Örnek: Kapsamda bulunan bir ildeki tescilli işyerinden, Kurumumuza 01.10.2003 tarihinden önce en son 2003/I'inci dönem bordrosu verilmiş, buna karşın 2003/Mayıs, Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında sigortalı çalıştırıldığı halde, Kurumumuza 2003/II. Dönem bordrosu hiç verilmemiş veya 01.10.2003 tarihinden sonra verilmiştir. Bu durumda, sigortalı sayısının hesabında, 2003/II. dönem bordrosundaki sigortalı sayısı dikkate alınmayacak, bunun yerine 01.10.2003 tarihinden önce

verilmiş olan 2003/I' inci dönem bordrosunun son ayında kayıtlı sigortalı sayısı uygulamada baz alınacaktır.

Kapsama giren illerde tescil edilmiş olan işyerlerinden dolayı 01.10.2003 tarihinden önce Kurumumuza verilmiş olan en son dönem bordrosunun son ayında kayıtlı bulunan ve uygulamada baz alınan sigortalı sayısının toplamı, 2004/Mart ve takip eden aylarda çalıştığı beyan olunan sigortalı sayısı ile her ay düzenli olarak mukayese edilecek, bu mukayese sonucunda baz alınan sigortalı sayısının üstünde çalıştığı Kurumumuza bildirilen sigortalılar ile ilgili olarak tahakkuk edecek sigorta primlerinin işveren hissesinin, işyeri organize sanayi veya endüstri bölgesinde ise %100 ü, diğer yerlerde ise, bu defa %80 i Hazinece karşılanacaktır.

Yapılacak mukayese sonucunda, baz alınan sigortalı sayısının altına düşülmesi veya sigortalı sayısının baz alınan sayı ile aynı olması halinde, bu durumun gerçekleştiği aydan başlanılarak Hazine yardımından yararlandırılmayacak, buna karşın sonraki aylarda baz alınan sigortalı sayısının üzerinde sigortalı istihdam edilmesi kaydıyla ilave sigortalılar için 4 üncü madde ile getirilen teşvikten yararlandırılmaya devam ettirilecektir.

01.10.2003 tarihinden önce verilmiş olmak kaydıyla anılan Kanun kapsamına dahil olan illerde bulunan işyerlerinden dolayı, gerek işveren, gerekse bu işverenin aracılığı tarafından Kurumumuza birden fazla bordro verilmiş olması durumunda, baz alınacak toplam sigortalı sayısının tespitinde; araçların vermiş oldukları bordrolarda kayıtlı sigortalılar da nazara alınacağından, 01.10.2003 tarihinden önce işveren ve her bir aracı tarafından en son verilmiş olan aynı döneme ilişkin bordroların son ayında kayıtlı bulunan sigortalıların toplamı dikkate alınacaktır.

Örnek:

2003/II. DÖNEM BORDROLARINDA KAYITLI SİGORTALI SAYILARI				Bordro Verenler
MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	İşveren
5	5	6	10	1.Aracı
2	-	3	4	2.Aracı
3	4	1	-	3.Aracı
1	1	-	1	
		TOPLAM	15	

Yukarıdaki örnekten de anlaşılacağı üzere, 2003/II. Dönem bordrosunda, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarındaki sigortalı sayıları değil, bordroların Ağustos aylarında kayıtlı toplam sigortalı sayısı (15), bildirilmiş olan (baz alınacak) sigortalı sayısı olarak kabul edilecektir.

Bu durumda, 2004/Mart ve takip eden aylarda ilave sigortalı sayısının tespitinde, 2003/Ağustos ayında Kurumumuza bildirilmiş olan toplam sigortalı sayısı (15) baz alınacak, başka bir ifadeyle 2004/Mart ayında, baz alınan 15'in üzerinde istihdam edilen ilave sigortalılar kapsama dahil olacaktır.

2004/Mart ila 2008/Aralık aylarına ilişkin olmak üzere düzenlenen ve çeşitli nedenlerle yasal süresi dışında verilen prim belgelerinde kayıtlı sigorta primlerinin işveren hissesi de (% 100'ü veya % 80'i) Kanunun 4'üncü maddesi kapsamında değerlendirilecektir. Ancak, Kanunun uygulama süresi 31.12.2008 tarihinde sona ereceği ve 2008/Aralık ayına ait Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin de yasal olarak 2009/Ocak ayının sonuna kadar verilmesi gerektiğinden, 01.03.2004 ila 31.12.2008 dönemine ilişkin olmak üzere 01.02.2009 tarihinden önce Kurumumuza verilmek kaydıyla geriye yönelik olarak verilecek söz konusu belgelerde kayıtlı sigorta primlerinin işveren hisseleri 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmünden yararlandırılacaktır. 01.03.2004 ila 31.12.2008 dönemi için yasal süresi geçirildikten (01.02.2009 tarihinden) sonra verilecek veya Kurumumuzca re'sen düzenlenecek prim belgelerinde kayıtlı sigorta primlerinin işveren hissesi tutarlarının tamamı ise işverenlerce ödenecektir.

Öte yandan, yasal süresi geçirildikten sonra verilen prim belgelerinin işleme konulup konulmaması, ayrıca değerlendirilecek olup, bu konuda, yayınlanmış olan genelgelerde açıklanan esaslar çerçevesinde işlem yapılacaktır.

Kapsama giren illerde, 01.03.2004 ile 31.12.2008 tarihleri arasında hizmet tespit ilamları veya yapılan teftiş ya da kontroller sonucunda işyerlerinde çalıştıkları tespit edildiği halde, Kurumumuza bildirilmeyen veya eksik bildirilen sigortalılarla ilgili olarak işverenlerden istenilecek prim belgelerinin, 01.02.2009 tarihinden önce verilmek veya Kurumumuzca re'sen düzenlenmek kaydıyla kapsama giren ve girmeyen sigortalılar için ayrı ayrı düzenlenmesi gerekmekte ve kapsama dahil sigortalılardan dolayı 506 Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen kazanç alt sınırı üzerinden tahakkuk edecek sigorta primlerinin işveren hissesinin (%100'ü veya %80'i) Hazinece karşılanması, primlerin diğer kısımlarının ise işverenlerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

SİGORTA PRİMLERİNİN İŞVEREN HİSSESİNİN HAZİNECE KARŞILANACAK TUTARI:

5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamına giren sigortalıların (yeni işe alınan veya ilave olarak istihdam edilenlerin), 506 sayılı Kanunun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançlarının alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu işyerleri için tamamı (%100'ü), diğer yerlerdeki işyerleri içinse % 80'i Hazinece karşılanacağından, kapsama giren bu sigortalılardan, prime esas kazançları 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen alt sınırın üstünde olanların, prime esas kazancın alt sınırına tekabül eden kısmın işveren hissesi prim miktarı hakkında 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmü uygulanacak, bu sınırın üstündeki kazançların işveren hissesi primlerinin tümü ise, işverenlerce ödenecektir.

Örnek: Organize sanayi bölgesindeki bir işyerinde 2004/Mart ayında çalışan kapsama dahil bir sigortalının prime esas aylık kazancı 2.000.000.000.-TL ise, bu kazancın 549.630.000.-TL tutarındaki kısmına ilişkin işveren hissesi priminin % 100'ü Hazinece karşılanacak, 1.450.370.000.-TL tutarındaki kazancın işveren hissesi primi ise, işverence ödenecektir. (Ek: 3'deki örneğe bakınız.)

AYNI İŞVERENİN BİRDEN FAZLA İŞYERİ OLMASI HALİNDE YAPILACAK İŞLEM:

5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi gereği yapılacak uygulamada; aynı işverenin kapsama giren ve girmeyen illerde birden fazla işyerinin bulunması halinde, bu işyerlerinin tümünde çalıştırdığı sigortalılar için verdiği 2003/II. Dönem bordrolarındaki (sigortalıların bildirildiği son aydaki) toplam sigortalı sayısına ilave olarak kapsama giren illerdeki işyerlerine 01.09.2003 tarihinden itibaren yeni işe aldığı sigortalılar bu kapsamda değerlendirilecektir.

Başka bir anlatımla, işveren bazında uygulama yapılacak ve aynı işverene ait gerek kapsama giren, gerekse kapsama girmeyen illerdeki işyerlerinde 01.09.2003 tarihinden önceki sürede çalışmakta iken, bu işverenin kapsama giren illerdeki işyerlerinde yeniden işe başlayan sigortalılar, ilave sigortalı durumunda değilse, yeni işe alınan sigortalılardan sayılmayacaktır.

Bu nedenle, 5084 sayılı Kanunun uygulandığı illerdeki Sigorta İl Müdürlüklerimizce, işverenler tarafından ilave istihdam yarattıklarından bahisle müstakilen düzenlenerek verilen prim belgelerinde kayıtlı sigortalıların gerçekten ilave sigortalı durumunda olup olmadıkları, işverenin kapsama giren ve girmeyen illerdeki işyerlerinden verilen bordrolardan sorgulama yapılarak her ay düzenli bir şekilde araştırılacaktır.

Örnek: Bir işverenin Ankara'da, Samsun'da ve 5084 sayılı Kanunun uygulama alanına giren Tokat İlinde Kurumda tescilli üç ayrı işyerinden dolayı 01.10.2003 tarihinden önce Kurumumuza vermiş olduğu en son dönem bordrolarının son ayında kayıtlı sigortalı sayısı aşağıdaki gibi ise,

İl	En Son Verilen Dönem Bordrosu	Bu Bordrolarda Kayıtlı Sigortalıların Çalıştığı Son Ay	Son Aylardaki Sigortalı Sayısı
Ankara	2003\II	2003\Ağustos	3
Samsun	2003\II	2003\Ağustos	4
Tokat	2003\II	2003\Ağustos	6
			TOPLAM 13

Bu durumda, söz konusu işverenin 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile getirilen uygulamadan yararlanabilmesi için, Ankara ve Samsun'daki işyerlerinde çalıştırılan toplam sigortalı sayısının (7'nin) altına düşülmemek kaydıyla kapsama giren Tokat İlindeki işyerinde 01.09.2003 tarihinden itibaren mevcut (6) sigortalının üzerinde yeni sigortalı istihdam etmesi ve bu sigortalıların 2004/Mart ve sonraki aylarda da çalıştırılması gerekmektedir.

BAŞVURU KONUSU VE İŞYERLERİNİN BULUNDUKLARI BÖLGELERİN KANITLANMASI:

İşverenlerce, 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmünden yararlanmak amacıyla, kapsama giren ve girmeyen sigortalılar için ayrı ayrı prim belgesi

düzenlenmiş olması kaydıyla, bu işverenlerin ayrıca yazılı başvuruda bulunmuş olup olmadıkları üzerinde durulmayacaktır.

Kapsama giren illerde, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu bulunan işyerlerinin, bu bölgede faaliyetlerini sürdürdüklerinin, başlangıçta, en geç prim belgesi ile birlikte veya bu belgenin verilmesi gereken ayda Kurumumuza ibraz edilmek üzere Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu veya ilgili Ticaret veya Sanayi Odalarınca düzenlenen bir belge ile kanıtlanması istenecek, aksi halde bu belge ibraz edilinceye kadar, diğer işyerlerine uygulanan esaslara göre işlem yapılacaktır. Yani işveren hissesi priminin % 100'ü değil, % 80'i Hazinece karşılanacaktır. Söz konusu belge, işyerinin nakli hariç, işverenlerden bir kez istenilecektir.

MUVAZAALI İŞLEMLERİN ÖNLENMESİ:

5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (c) fıkrasında, mevcut ve faaliyette bulunan işletmelerin devredilmesi, birleşmesi, bölünmesi veya nevi değiştirmesi gibi hallerin, bu Kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddelerinin uygulanmasında yeni işe başlama olarak değerlendirilmeyeceği öngörüldüğünden, 01.10.2003 tarihinden sonraki sürede 506 sayılı Kanunun 82 nci maddesi hükmüne uygun nitelikte devir edilen (el değiştiren) veya mirasçılara intikal eden işyerleri, ya da birleşen, bölünen veya nevi değiştiren (örneğin Limited iken Anonim Şirkete dönüşen) işyerleri, yeni işe başlayan işyeri olarak kabul edilmeyecek, ancak bu nitelikteki işyerlerinde ilave sigortalı çalıştırılması halinde uygulamadan yararlanacaklardır.

Buna karşılık, 01.10.2003 tarihinden önceki bir sürede kapanma, terk, tasfiye, iflas veya icra kanalıyla satılması nedeniyle 506 sayılı Kanun kapsamından çıkarılan işyerlerinde 01.10.2003 tarihinden sonra yeniden sigortalı çalıştırılması durumunda, bu işyerleri "yeni işe başlayan işyeri" olarak kabul edilecektir.

5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (d) fıkrasında, mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad veya unvan ya da bir iş birimi olarak açılması halinde, bu faaliyet ile ilgili olarak bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı öngörülmüş olduğundan, kapsama giren illerde 01.10.2003 tarihinden sonraki sürede kapatılarak değişik bir ad veya unvan adı altında yeniden faaliyete geçen işletmeler bu kanun hükümlerinden yararlandırılmayacaktır.

Yine, aynı maddenin (e) fıkrasında belirtildiği üzere, yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi ek bir kapasite ve istihdam artışına neden olmayan, sadece teşvikten yararlanmak amacıyla yapılan işlemler, bu Kanunla getirilen teşviklerden yararlandırılmayacaktır.

Bu bakımdan, uygulamada, 5084 sayılı Kanunda öngörülen hakların kötüye kullanımı ve muvazaalı işlemlerin önlenmesi amacıyla Kurumumuzca gereken her türlü tedbirler alınacak ve takibat yapılacaktır.

Bu çerçevede, 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükümlerinden yararlanan işverenlerin sonradan yapılan tespitler sonucunda, bu madde ile getirilen teşvikten

yararlanma şartlarını taşımadıklarının tespiti halinde, daha önce Hazinece karşılanan işveren hissesi prim tutarının, ödeme vadesinin bittiği tarihi takip eden aydan başlanarak hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte işverenden tahsil edilerek, yapılan işlem sonucu Muhasebe ve Mali İşler Daire Başkanlığı'na bildirilecektir.

Bu arada, durum ilgili Vergi Dairesine de intikal ettirilecektir. (Gerektiğinde çapraz kontrol için karşılıklı bilgi alış verişinde bulunulacaktır.)

Öte yandan, bu Kanunla getirilen diğer teşvik hükümlerinden (örneğin enerji desteği) yararlanmak isteyenlere, yazılı başvuruları üzerine Ünitelerimizce gerekli bilgi ve belge verilecektir.

PRİM BELGELERİNİN DÜZENLENMESİ:

Bu Genelgenin II"inci maddesinde sayılan illerde işyeri bulunan işverenler,

Kapsama giren ve girmeyen sigortalılar,

Bu sigortalıların prime esas kazançları 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen alt sınırın altında olan ve olmayan sigortalılar,

Bakımından ve işyerinde prime esas kazancın altında ücret alan sigortalılar varsa, 506 sayılı Kanunun Ek Geçici 90 ıncı maddesi de nazara alınarak her bir ay için ayrı ayrı aylık sigorta primleri bildirgesi düzenleyecektir. Bu sigortalılardan, 5084 sayılı Kanun kapsamına girenler için 2004/I inci dönem bordrosu ayrı, kapsama girmeyen ve Ek Geçici 90 ıncı madde kapsamına dahil olanlar içinse ayrı bir bordro tanzim olunacaktır.

Örnek-1: 5084 sayılı Kanunun uygulanacağı Erzincan İlinde 02.01.2000 tarihi itibarıyla 506 sayılı Kanun kapsamına alınmış bulunan organize sanayi bölgesindeki (A) işyerinden yasal süresi içinde verilen 2003/II'nci dönem bordrosunun son ayı olan 2003/Ağustos ayında 7 sigortalı kayıtlı olup, bu işyerine 05.01.2004 tarihinde (2) sigortalı daha işe alınmıştır. Tüm sigortalıların 2004/Mart ayındaki kazançları aşağıda gösterilmiştir.

Bu sigortalılardan:

S.P.E.K :	5073 Sayılı Kanuna	5084 Sayılı Kanuna
4 ünün ücreti :423.000.000.-TL	Tabi	Tabi Değil
3 ünün ücreti :1.000.000.000.-TL	Tabi Değil	Tabi Değil

Sonradan ilave olarak
işe alınan (2) sigortalıdan;

(B) nin ücreti :2.000.000.000.-TL

Tabi Değil

506/78.md. göre belirlenen alt sınırı tabi

(C) nin ücreti : 423.000.000.-TL

Tabi

Tabi

İse, bu durumda 2004/Mart ayı için;

4 sigortalıdan dolayı Ek: 1'deki örnekte olduğu gibi,

3 sigortalıdan dolayı Ek: 2'deki örnekte olduğu gibi,

Sigortalı (B) den dolayı Ek: 3'deki örnekte olduğu gibi,

Sigortalı (C) den dolayı Ek: 4'deki örnekte olduğu gibi,

Ayrı ayrı olmak üzere **dört adet aylık sigorta primleri bildirgesi düzenlenecek** ve bu işverenden her bir bildirge ile ilgili olarak ayrı ayrı damga vergisi tahsil edilecektir.

Öte yandan, Ek: 3'deki örnekte gösterilen sigortalı (B)'nin 2 milyar TL olan sigorta primine esas kazancı içindeki 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen alt sınıra ilişkin kısma ait sigorta primlerinin işveren hissesinin tümü Hazinece karşılanacağından, kalan kısmın (2.000.000.000.-TL – 549.630.000.-TL = 1.450.370.000.-TL) işveren hissesine ilişkin primlerin tümünün işverence ödenmesi gerekmektedir.

Bilgisayar programı vasıtasıyla, yukarıda belirtilen prime esas kazanç tutarları ile işveren ve Hazinece karşılanacak sigorta primleri tutarı işyeri H/C kartında; işverence ve Hazinece karşılanacak prim tutarları ise prim tahakkuk fişinde ayrı ayrı gösterilecektir.

Dolayısıyla, bu ayırım sayesinde, gerek 16-118 Ek sayılı Genelge uyarınca yapılan ön değerlendirme işlemi, gerekse 01.05.2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 38 inci maddesi gereğince Kurumca yapılacak araştırma sırasında, Hazinece ödenen işveren hissesi prim tutarlarına tekabül eden prime esas kazançları, Kurumumuza bildirilmiş olan işçilik tutarına dahil edilmeyecektir.

2004/I'inci dönem bordrosu ise, dört ayrı gruba ayrılmış olan sigortalılar için ayrı ayrı olmak üzere 4 adet düzenlenecektir. Başka bir anlatımla, bu sigortalılardan ilk gruba

giren 4'ü için bir adet, ikinci gruba giren 3'ü için bir adet, sonradan ilave olarak işe alınan sigortalı (B) için bir adet ve (C) için bir adet olmak üzere toplam dört adet bordro düzenlenecektir.

Buna göre;

5073 sayılı Kanuna tabi, 5084 sayılı Kanuna tabi olmayan ilk gruptaki 4 sigortalı için Ek: 5'deki örnekte olduğu gibi,

Her iki Kanuna tabi olmayan ikinci grup 3 sigortalı için Ek: 6'daki örnekte olduğu gibi,

Sonradan ilave olarak işe alınan;
Sigortalı B için Ek-7'deki örnekte olduğu gibi,

Sigortalı C için Ek-8'deki örnekte olduğu gibi,

Tanzim olunacaktır.

2004/Mayıs ayından itibaren aylık sigorta primleri bildirgesi ve dört aylık sigorta primleri bordrosunun yerine her ay "Aylık Prim ve Hizmet Belgesi" düzenleneceğinden, bu belgenin tanziminde de aynı yol izlenecektir. Yani, 5084 sayılı Kanun kapsamına girenler ve girmeyenler için ayrı ayrı belge düzenlenecektir.

Örnek-2: 5084 sayılı Kanunun uygulanacağı **Düzce İlinde** 02.01.2002 tarihi itibarıyla 506 sayılı Kanun kapsamına alınmış bulunan **organize sanayi bölgesindeki** (Y) işyerinden yasal süresi içinde verilen 2003/II nci dönem bordrosunun son ayı olan 2003/Ağustos ayında A ve B olmak üzere (2) sigortalı kayıtlı olup, bu işyerine 01.05.2004 tarihinde C, D ve E olmak üzere (3) sigortalı daha işe alınmış olup, bu sigortalıların 2004/Mayıs ayındaki kazançları ile 5073 ve 5084 sayılı Kanun kapsamında olup olmadıklarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Sigortalılar	SPEK	5073 sayılı Kanuna	5084 sayılı Kanuna
A	1.000.000.000.-TL	Tabi Değil	Tabi Değil
B	423.000.000.-TL	Tabi	Tabi Değil
C	423.000.000.-TL	Tabi	Tabi
D	549.630.000.-TL	Tabi Değil	Tabi
E	1.000.000.000.-TL	Tabi Değil	Tabi

Bu durumda, (Y) işyerinden 2004/Mayıs ayı için;

A sigortalı ile ilgili olarak Ek-9'daki örnekte olduğu gibi,

B Sigortalı ile ilgili olarak EK-10'daki örnekte olduğu gibi,

C Sigortalı ile ilgili olarak Ek-11'deki örnekte olduğu gibi,

D ve E Sigortalıları ile ilgili olarak Ek-12'deki örnekte olduğu gibi,

Ayrı ayrı olmak üzere toplam dört adet Aylık Prim ve Hizmet Belgesi düzenlenecektir.

5073 sayılı Kanunun uygulama süresi 30.06.2004 tarihinde sona erdiğinden, 2004 Temmuz ve müteakip aylar için yukarıda örnek 2'de anlatılan sigortalılardan 5084 sayılı Kanun kapsamında girmeyen A ve B sigortalılar ile ilgili olarak bir, anılan Kanun kapsamına giren C, D ve E sigortalılar ile ilgili olarak da ikinci bir Aylık Prim ve Hizmet Belgesi düzenlenecektir.

Diğer taraftan, kapsama giren illerde 01.10.2003 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir veya kurumlar vergisine tabi işverenlerin işyerlerinde çalışan sigortalıların tümünün 5084 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile getirilen teşvikten yararlanması gerektiğinden, bu işyerlerinde 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesine göre belirlenen alt sınırın altında ücret alan sigortalı yoksa (5073 sayılı Kanuna tabi değilse) tüm sigortalılar için (5084 sayılı Kanunla ilgili kaşeleri ihtiva eden) tek prim belgesi düzenlenecek, buna karşın 5073 sayılı Kanun kapsamına giren sigortalılar da varsa, bu defa her iki Kanun kapsamına giren sigortalıları ayırt edecek şekilde prim belgeleri yine ayrı ayrı düzenlenecektir.

5084 sayılı Kanun kapsamına giren sigortalılar için düzenlenecek prim belgelerine, organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu işyerleri için "5084-Organize Sanayi veya Endüstri Bölgesi", diğer yerlerdeki işyerleri için ise, "5084-Diğer Yerler" kaşesi basılacaktır.

DİĞER HUSUSLAR

Uygulamadan sadece gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olan işverenler yararlanabilecektir. Dolayısıyla gelir veya kurumlar vergisine tabi olmayanlar uygulamadan yararlandırılmayacaktır.

Bu Kanun kapsamına giren ve Kanunun 4 üncü maddesi hükmünden yararlanmak isteyen işverenlerden, işyeri adresi de belirtilmek suretiyle, gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olduklarına ilişkin ilgili vergi dairesinden alınmış bir belge istenilecektir.

Kamu işletmeleri, sigorta primlerinin işveren hissesinin Hazinece karşılanmasına ilişkin 4 üncü madde hükmünden yararlandırılmayacaktır.

Buna göre; mahiyet kodu (1) ve (3) olarak tescil edilen veya resmi nitelikte olduğu halde (2) kodu verilen işyerleri kapsama dahil edilmeyecektir.

Bu arada, mahiyet kodu daha önce (1) veya (3) olarak verildiği halde, özel işyeri olduğu iddia edilerek bu Kanunla getirilen teşvikten yararlanmak isteyen işyerlerinin olması durumunda, bu işyerlerinin gerçekten özel nitelikte bir işyeri olup olmadığı Ünitelerimiz tarafından araştırılacak ve sonucuna göre işlem yapılacaktır.

Ayrıca, resmi sektör işverenleri (genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, Belediyeler, köyler ile bunlara bağlı işletmeler ile sermayesinin yarısından fazlası bunlara ait ise) Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Aynı şekilde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olan hizmet ve yapım işlerinin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetler ve 506 sayılı Kanunun Geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklara tabi olarak çalışanlar da uygulama kapsamına dahil edilmeyecektir.

Aylık sosyal güvenlik destek priminin, işsizlik sigortası priminin ve topluluk sigortasına göre sigortalı olanların işveren hissesi primleri kapsama dahil edilmeyecektir. Ancak, sosyal güvenlik destek primi ödeyenler (emekliler) sigortalı sayısının tespitinde dikkate alınacak, işletmelerde çalıştırılan aday çırak, çırak ve öğrenciler ise sigortalı sayısının tespitinde nazara alınmayacaktır.

Bu Genelge, işveren sendikalarına ve İliniz Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odasına gönderilerek gerekli bilgi verilecek, ayrıca Ünitenizde işverenlerin görebileceği bir yere asılacaktır.

MUHASEBE İŞLEMLERİ:

5084 sayılı Kanundan yararlandırılan işyerlerinden alınacak bildirgelerin kontrolü yapıldıktan sonra, ayrı bir grup olarak işveren hesabı cari kartlarına işlenecek ve bu tahakkuka ilişkin bilgileri gösteren bilgisayardan alınan liste, işveren servislerince Ünite muhasebe servisine intikal ettirilecektir.

Hazinece karşılanacak olan işveren hissesi primlerinin Hazine Müsteşarlığı'ndan mahsubunu sağlamak üzere, muhasebe servislerince Muhasebe ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına (290-324) her ayın 15'inde borç dekontu çıkarılacak ve yukarıda belirtilen liste dekont eki yapılacaktır.

Muhasebe servisine bildirilip, Sigorta İl Müdürlüklerimizce Muhasebe ve Mali İşler Daire Başkanlığına gönderilen ve Hazine Müsteşarlığı'ndan tahsil edilmesi gereken tutarların iptal edilmesi halinde, ilgili işveren servisince aylık bazda yine muhasebe servisine bildirilerek, (324-290) alacak dekontu ile iptal edilmesi sağlanacaktır.

5084 sayılı Kanundan yararlanan işyerinin bulunmaması halinde de, durum yine Sigorta İl Müdürlüklerimizce bir yazı ile her ay anılan Başkanlığa bildirilecektir.

Bilgi edinilmesini, gereğinin buna göre yapılmasını, tereddüt edilen hususların Muhasebe işlemleri ile ilgili olarak Muhasebe ve Mali İşler Daire Başkanlığı'na, diğer konuların ise, Sigorta Primleri Daire Başkanlığına sorulmasını rica ederiz.

Aylık Sigorta Primleri Bildirgesi (5073 Sayılı Kanuna Tabi Sigortalılar İçin)

Aylık Sigorta Primleri Bildirgesi (5073 Sayılı Kanuna Tabi Olmayan Sigortalılar İçin)

Aylık Sigorta Primleri Bildirgesi (5084-Organize Sanayi veya Endüstri Bölgesinde Bulunan İşyerlerinde Çalışan Sigortalılar İçin)

Aylık Sigorta Primleri Bildirgesi (Hem 5073, Hem De 5084 Sayılı Kanuna Tabi Sigortalılar İçin)

Dört Aylık Sigorta Primleri Bordrosu (5073 Sayılı Kanuna Tabi, 5084 Sayılı Kanuna Tabi Olmayan Sigortalılar İçin)

Dört Aylık Sigorta Primleri Bordrosu (5073 ve 5084 Sayılı Kanunlara Tabi Olmayan Sigortalılar İçin)

Dört Aylık Sigorta Primleri Bordrosu (5084 Sayılı Kanuna Tabi Sigortalı İçin)

Dört Aylık Sigorta Primleri Bordrosu (5073 ve 5084 Sayılı Kanunlara Tabi Sigortalı İçin)

Aylık Prim ve Hizmet Belgesi (5073 ve 5084 Sayılı Kanunlara Tabi Olmayan Sigortalılar İçin)

Aylık Prim ve Hizmet Belgesi (5073 Sayılı Kanuna Tabi, 5084 Sayılı Kanuna Tabi Olmayan Sigortalılar İçin)

Aylık Prim ve Hizmet Belgesi (5073 ve 5084 Sayılı Kanunlara Tabi Olan Sigortalılar İçin)

Aylık Prim ve Hizmet Belgesi (5073 ve 5084 Sayılı Kanunlara Tabi Olan Sigortalılar İçin)

----- 0 -----